

ІНСТРУКЦІЯ
(безпека життєдіяльності)
Як поводитися під час бойових дій

Якщо перебуваєте у закладі:

- Пам'ятайте, що у закладі освіти за ваші життя та безпеку відповідають вчителі та адміністрація. Виконуйте їхні вказівки.
- Не намагайтесь самостійно та без дозволу вчителя залишити приміщення закладу, щоб дістатися дому. Це може бути небезпечно.
- Якщо маєте можливість, зателефонуйте своїм рідним, щоб узгодити подальші дії.
- Якщо в районі вашого закладу почався артилерійський обстріл, перечекайте його в безпечному місці під наглядом учителів.
- Домовтеся з рідними, щоб вони забрали вас додому, щойно з'явиться така можливість. Якщо перебуваєте вдома
- Якщо на час бойових дій або обстрілів ви самі вдома, одразу зайдіть у безпечне місце та перечекайте небезпеку.
- Якщо ви живете в приватному будинку, то спустіться в підвал.
- Якщо у квартирі — заховайтесь в комірчину або ванну кімнату. І ці приміщення більш захищені та безпечні.
- Не забудьте взяти із собою теплі речі та воду. Невідомо, скільки часу доведеться чекати.
- Якщо з вами вдома молодші брати або сестри, не забудьте заспокоїти їх і подбати про них. Їм також візьміть теплий одяг і пляшку води.
- Якщо маєте можливість, зателефонуйте близьким. Повідомте, що ви вдома.
- Не намагайтесь спостерігати з вікна чи балкона за перебігом подій. У жодному разі не фільмуйте обстріли на мобільний телефон. Вас можуть сплутати з артилерійським спостерігачем або коригувальником, і наслідки можуть бути трагічні.
- Тримайтесь якомога далі від вікон. Поранення від уламків скла можуть бути не менш небезпечними, ніж від осколків. Якщо перебуваєте надворі
- Щойно почнуться бойові дії або обстріли, знайдіть укриття, щоб перечекати небезпеку.
- Якщо маєте змогу, негайно зателефонуйте батькам і повідомте про місце свого перебування. Домовтеся, щоб вони якнайшвидше за вами приїхали.

Якщо ви опинилися в зоні бойових дій:

- Намагайтесь якнайменше перебувати поза житлом, уникайте місць скупчення людей.
- Виходячи з приміщень, дотримуйтесь правила правої руки і пропускайте вперед тих, хто потребує допомоги, — це допоможе уникнути тисняви.

- Не влаштовуйте суперечки з незнайомими людьми — це допоможе уникнути провокацій.
- У разі надходження інформації з офіційних каналів державних органів влади про можливу небезпеку передайте її іншим людям: родичам, сусідам.
- У разі появи озброєних людей, військової техніки, заворушень негайно покиньте небезпечний район, якщо маєте таку можливість.
- Уникайте колон техніки й не стійте біля військових машин, які рухаються.
- У разі потрапляння у район обстрілу сховайтесь в найближчому сховищі або укритті й не виходьте ще деякий час після закінчення обстрілу.
- Якщо таких сховищ поблизу немає, використовуйте нерівності рельєфу (наприклад, канави, окопи, вирви від вибухів).
- У разі раптового обстрілу та відсутності поблизу сховищ — ляжте на землю головою в бік, протилежний до вибухів, і прикрийте голову руками або речами.
- Якщо поряд із вами поранено людину, надайте першу допомогу й викличте швидку, представників ДСНС України, органів правопорядку, за необхідності — військових. Не намагайтесь надати допомогу пораненим, поки не завершився обстріл.

У жодному разі не можна:

- Наблизатися до вікон, якщо почуете постріли.
- Спостерігати за перебігом бойових дій, стояти, чи бігти під обстрілом.
- Сперечатися з озброєними людьми, фотографувати й робити записи у їхній присутності.
- Демонструвати зброю або предмети, схожі на неї.
- Підбирати покинуту зброю та боєприпаси.
- Торкатися вибухонебезпечних та підозрілих предметів, намагатися розібрати їх чи перенести в інше місце — натомість негайно повідомте про їхнє розташування територіальним органам ДСНС та Національній поліції за телефонами “101” та “102”.

Під час обстрілу стрілецькою збросю:

- Під час стрілянини найкраще сховатися в захищенному приміщені (наприклад, у ванній кімнаті або навіть у самій ванні). Коли це неможливо, варто лягти, прикрившись предметами, які здатні захистити вас від уламків і куль.
- Якщо ви потрапили під стрілянину на відкритому місці, краще впасти на землю та закрити голову руками. Ефективним захистом буде будь-який виступ, навіть тротуар, заглиблення в землі або канава. Укриттям також може стати бетонна сміттєва урна або сходинки ганку. Не намагайтесь сховатися за автомобілями або кіосками — вони часто стають мішенями.
- Де б ви не перебували, тіло повинне бути в максимально безпечноному положенні. Згрупуйтесь, ляжте в позу ембріона. Розверніться ногами у бік стрілянини, прикривши голову руками та відкривши рот, щоби близький вибух не завдав шкоди

барабанним перетинкам. Чекайте, поки стрілянина не вщухне, а пострілів не буде бодай протягом 5 хвилин.

Під час артобстрілів:

- Під час артилерійського, мінометного обстрілу або авіаційного нальоту не залишайтесь в під'їздах, під арками та на сходових клітках. Також небезпечно ховатися в підвалах панельних будинків, біля автомобільної техніки, автозаправних станцій і під стінами будинків із легких конструкцій. Такі об'єкти неміцні, ви можете опинитись під завалом або травмуватися.
- Якщо вогонь артилерії, мінометний обстріл, авіаційне бомбардування застали вас на шляху, негайно лягайте на землю, туди, де є виступ або хоча б у невелике заглиблення. Захист можуть надати бетонні конструкції (окрім тих, які можуть обвалитися або загорітися), траншеї, неглибокі підземні колодязі, широкі труби водостоку й канави.
- Закривайте долонями вуха та відкривайте рот — це врятує від контузії, убереже від баротравми.
- Не розбирайте завали самостійно, чекайте фахівців із розмінування та представників аварійно-рятувальної служби.

Під час артилерійських обстрілів системами залового вогню:

- Снаряд (ракету) можна помітити та зреагувати, залп реактивної установки добре видно. Вночі це яскравий спалах на обрії, а деннь — димні сліди ракет.
- Ховайтесь в підвалі або в іншому заглибленому приміщенні. Вибирайте місце в кутку між несучими стінами та недалеко від вікон та дверей для того, щоби миттєво покинути будинок у випадку попадання снаряду.
- Не виходьте з укриття, не почекавши хоча б 10 хвилин після завершення обстрілу, адже після залпу зазвичай ведеться уточнення результатів стрільби і коригування вогню або зміна позиції.
- Після закінчення артилерійських обстрілів на землі можуть лишатися снаряди, які не вибухнули. Про це необхідно повідомити ДСНС або ж іншим військовим чи правоохоронцям.